

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoE/452/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714213540
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6714213540.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141 proti povinnému X. P. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. O. XX, XXX XX K. O., o vymoženie pohľadávky vo výške 541,71 Eur s prísl., vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., so sídlom Exekútorského úradu Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava pod sp. zn. EX 27398/14, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 3Er/239/2014-30 zo dňa 1. júla 2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Rozhodnutie Okresného súdu Zvolen č. k. 3Er/239/2014-30 zo dňa 1. júla 2015 potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím zamietol okresný súd žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 30.05.2014.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že exekučným titulom je právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 08514/08 zo dňa 02.09.2008, ktorý vydal Stály rozhodcovský súd spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave. Podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola Zmluva o úvere č. XXXXXXXX, ktorú oprávnený a povinný uzavreli dňa 28.06.2007. Súčasťou uvedenej zmluvy sú všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré v bode 17 upravili rozhodcovskú doložku, podľa ktorej všetky spory, ktoré vzniknú medzi zmluvnými stranami budú riešené pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom, pričom právo výberu bolo dané žalujúcej strane.

Okresný súd výzvou zo dňa 02.02.2015 vyzval oprávneného, aby sa vyjadril k jeho zamýšľanému postupu na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Dňa 16.02.2015 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie oprávneného, v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru sa jedná o absolútny obchod a uzatvorenú zmluvu nie je možné podriaďiť pod režim spotrebiteľských zmlúv. Rozhodcovská doložka uvedená v úverovej zmluve je podľa jeho názoru nevýhradnou rozhodcovskou doložkou.

Súd prvého stupňa vychádzal zo záveru, že zmluva o úvere uzavretá medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom, na základe ktorej oprávnený uplatnil na rozhodcovskom súde svoj nárok je spotrebiteľskou zmluvou, čo vyplýva z povahy zmluvných strán, predmetu podnikateľskej činnosti oprávneného a v konečnom dôsledku aj z obsahu zmluvy. Z uvedených dôvodov na daný právny vzťah aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere upravujúce spotrebiteľské zmluvy. Poukázal tiež na Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorej nekalé podmienky upravené v čl. 3 bod 1 sú tie, ktoré neboli individuálne dohodnuté, ak napriek požiadavke dôvery spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

Okresný súd konštatoval, že rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a ako taká je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná.

Keďže rozhodcovská doložka je neplatná, potom rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní na základe neplatne dojednanej rozhodcovskej doložky nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom. Súd preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote oprávnený odvolanie s návrhom, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako dôvody podania odvolania uviedol § 205 ods. 2 písm. c) a f) O.s.p..

V odvolaní tvrdil, že súd prvého stupňa prekročil v prejednávanej veci rámec svojej preskúmačej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Súd v prejednávanej veci okrem § 44 ods. 2 Exekučného poriadku aplikoval na zistený skutkový stav aj § 45 ZoRK, s čím oprávnený nesúhlasil a mal za to, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis napriek tomu, že ustanovenie § 45 ods.1, ods. 2 ZoRK upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Preskúmaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. Exekučný súd nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie, pretože rozhodcovský rozsudok, a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t.j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu.

Ďalej tvrdil, že exekučný súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. V prípade, ak súd na zistený skutkový stav aplikoval § 45 ods. 2 ZoRK spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania o práva, ktoré im priznáva zákon o rozhodcovskom konaní, ako aj Občiansky súdny poriadok, a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Strana exekučného konania sa takto môže vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolaní podanom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom § 45 ZoRK dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnený mal za to, že súd prvého stupňa pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci a poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. ZoRK formou samostatného právneho úkonu na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci Všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Na základe uvedeného mal oprávnený za to, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní.

Povinný sa k odvolaniu nevyjadril.

Napadnuté rozhodnutie okresného súdu bolo vydané vyšším súdnym úradníkom. Sudca nemienil odvolaniu oprávneného vyhovieť, preto ho podľa § 374 ods. 4, veta prvá a druhá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vec prejednal podľa ustanovení § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že dňa 30.05.2014 bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD. spísaná zápisnica obsahujúca návrh oprávneného na vykonanie exekúcie. Následne bola okresnému súdu dňa 18.09.2014 doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V prejednávanej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave sp. zn. SR 08514/08 zo dňa 02.09.2008. Podľa rozsudku rozhodcovského súdu bol odporca povinný zaplatiť oprávnenému sumu 16.320 Sk spolu s 0,25 % úrokom z omeškania denne zo sumy 15.960 Sk od 24.05.2008 do zaplatenia a nahradiť trovy konania vo výške 4.844 Sk, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku. Podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola Zmluva o úvere č. XXXXXXXX, ktorú oprávnený a povinný uzavreli dňa 28.06.2007. Účelom zmluvy o úvere bolo poskytnutie úveru vo výške 14.000 Sk.

Odvolací súd nezistil, že by bola medzi oprávneným a povinným tak, ako to oprávnený tvrdil v odvolaní dohodnutá rozhodcovská zmluva na samostatnom liste. Zistil však, že v bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvorili nedeliteľnú súčasť zmluvy o úvere si oprávnený ako veriteľ a povinný ako dlžník upravili rozhodcovskú doložku tak, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel Sa, vložka č. 3530/B, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. O.s.p.). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvazovaciu podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

V zmysle citovaného § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúmava exekučný titul aj ex offico. Pokiaľ je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, prirodzenou súčasťou preskúmania tohto exekučného titulu je zisťovanie toho, či medzi zmluvnými stranami bola platne uzavretá rozhodcovská zmluva, a to či už formou osobitnej zmluvy alebo formou rozhodcovskej doložky v zmluve podľa § 3 a § 4 Zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej doložky pre exekučný súd vyplýva priamo zo zákona, nie je potrebné ju osobitne odôvodňovať. Ak sa okresný súd zaoberal otázkou, či v tomto konaní bola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, zo strany okresného súdu sa nejednalo o posudzovanie vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, ale o posúdenie, či rozhodcovská doložka, na základe ktorej bol rozhodcovský rozsudok vydaný, bola platne dojednaná.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. platného a účinného k 28.06.2007 (ďalej Občiansky zákonník), Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na

druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Súd môže v rozsahu svojej zákonnej prieskumnej povinnosti skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, nielen pri rozhodovaní o udelení poverenia exekútorovi, a to na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu. Spôsobilý exekučný titul je jednou zo základných podmienok exekučného konania, nedostatok ktorej je neodstrániteľný a je dôvodom na zastavenie exekučného konania. Pokiaľ teda súd zistí, že exekučný titul, predložený oprávneným nespĺňa formálne alebo obsahové náležitosti, môže exekúciu zastaviť. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje odvoláciu námietku oprávneného, podľa ktorej mal exekučný súd prekročiť rámec svojej preskúmvacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom za nedôvodnú. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. novembra 2011, v ktorom Ústavný súd uviedol, že „okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť“. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

Okresný súd správne posúdil predmetný právny vzťah všeobecne ako spotrebiteľský. Odvolací súd po preskúmaní zmluvy súhlasí so záverom okresného súdu v tom, že zmluva o úvere uzavretá dňa 28.06.2007 medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom je spotrebiteľskou zmluvou, a to aj s poukazom na § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, keďže z predloženej zmluvy nevyplýva, že povinný je podnikateľským subjektom a že by pri uzatváraní zmluvy o úvere bol konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom oprávnený pri jej uzatváraní konal v rámci svojej obchodnej činnosti. Z uvedeného dôvodu možno uvedený právny vzťah považovať za spotrebiteľský vzťah medzi spotrebiteľom (povinným) a dodávateľom (oprávneným) v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, v súlade s právnou úpravou Slovenskej republiky, ako aj s právom EÚ, keď skúmal rozhodcovskú doložku ako zmluvnú podmienku z hľadiska, či nevyvoláva nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

Odvolací súd súhlasí s hodnotením súdu prvého stupňa, že rozhodcovskú doložku, uvedenú v článku 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere je potrebné považovať za neprijateľnú, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd zastáva názor, že spotrebiteľ sa v porovnaní

s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení z hľadiska jeho vyjednávacjej sily, ako aj z hľadiska úrovne informovanosti a táto situácia ho núti, aby pristúpil na vopred pripravené podmienky dodávateľom bez toho, aby podstatným spôsobom mohol ovplyvniť ich obsah. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dohodnutá a jej obsah bol vopred pripravený, teda z tohto pohľadu spotrebiteľ nemohol dojednanie rozhodcovskej doložky akýmkoľvek spôsobom zmeniť, mohol len úver prijať alebo ho odmietnuť vrátane Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ako to uviedol aj súd prvého stupňa. Rozhodcovská doložka - zmluvná podmienka, ktorá určuje, že v prípade, že žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, budú spory riešené pred týmto súdom, je neprijateľná. Žaloby z obdobných úverových zmlúv podáva v prevažnej miere veriteľ, ktorý môže založiť právomoc rozhodcovského súdu bez toho, aby to dlžník mohol ovplyvniť. Takto koncipovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka je v rozpore s požiadavkou ochrany spotrebiteľa, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, práve ku škode spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka, od ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc v tomto prípade je neprijateľná, a preto je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná.

Dojednanie rozhodcovskej doložky s takým obsahom, aký je súčasťou vyššie uvedených Všeobecných podmienok poskytnutia úveru tvoriacich nedeliteľnú súčasť zmluvy o úvere je v rozpore s právnymi normami, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv, v dôsledku čoho okresný súd dospel k správne mu záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky a nedostatku právomoci rozhodcovského súdu vydať rozhodcovské rozhodnutie, ktoré oprávnený predložil ako exekučný titul. Preto bolo správne aj jeho rozhodnutie o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Odvolačí súd sa námietkami oprávneného, ktoré sa týkali aplikácie ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní podrobnejšie nezaoberal z dôvodu, že okresný súd na prejednávanej vec neaplikoval uvedené ustanovenie a aplikovať ani nemohol, keďže od 1. januára 2015 je platná a účinná novela zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, vykonaná zákonom č. 336/2014 Z. z., ktorá zrušila ustanovenie § 45 tohto zákona, v dôsledku čoho považoval tieto námietky za irelevantné.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa, ktoré je vo výroku o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.